

<i>student</i>	<i>predmet</i>	<i>vježba</i>
Antonia Šašo	GLUMA V; Tehnika	Rad na tekstu

Izbor zadatka

Preko ljeta smo dobili zadatak sami odabrati što želimo raditi u petom semestru. Izbor je bio sveden na monologe iz antike i klasicizma, te scene iz Shakespearea i Moliera. Razmišljala sam i tragala koji bi lik mogla raditi i što bi mi bio izazov, s obzirom na karakter i motivaciju lika. Stoga sam odlučila raditi Sofoklovu Antigonu i Aricijin monolog iz Racinove Fedre. Profesor mi je prihvatio prijedloge monologa, ali sam morala još odlučiti scene koje ćemo raditi, tu sam imala nekoliko dilema jer ima mnogo odličnih Shakespearovih djela u kojima ima zanimljivih scena, no partner kojeg sam odabrala Vanja Gvozdić i ja odlučili smo se za scenu Beatrice i Benedetta iz „Mnogo vike nizašto“, a za scenu iz Moliera uzela sam partnera Dominika Karakašića s kojim ću raditi Alcesta i Arsinoju iz djela „Mizantrop“. Jako se veselim odabranim zadacima, upravo sam zato i napisala ovaj kratki uvod. Došao je i dan kada smo napokon imali profesora Boru Stjepanovića po prvi put, bilo je to sasvim nešto novo za mene, nisam kao ni ostali znala što me očekuje, što ćemo raditi i na koji način, stoga sam bila jako uzbuđena, pomalo nervozna pred prvi sat. Profesor je došao te nam objasnio kako ćemo i na koji način raditi ovaj semestar. Dosta je spominjao naglaske, stoga ću se malo osvrnuti na to.

Naglasci

S obzirom da nam je još prije ljeta profesor rekao kako ćemo pisati i provjeravati naglaske jer bez točnih naglasaka glumac ne može biti dobar glumac, pa nam je profesor izgovorio jednu rečenicu s potpuno krivim naglascima koju apsolutno nitko nije razumio, zvučala je kao nešto na mađarskom. Dakle, hoću reći koliko mi je drago da ćemo raditi naglaske jer svakodnevno slušam i čujem takve naglasne greške da me uho zaboli, stoga smatram da ako glumac, čija je to profesija i koji će se time čitav život baviti, ne zna naglaske, nema što raditi na sceni. Mislim da gotovo svi na klasi, bez

obzira odakle smo i koliko znamo, imamo mnogo raditi na svojim naglascima, jer u nekim područjima ljudi kratae dok u nekim produžuju riječi, a u stvari riječ zvuči nekako sasvim drugačije. Isto tako riječ s krivim naglaskom može potpuno primijeniti značenje cijele rečenice, još ako je neka ključna rečenica, a mi ju krivo naglasimo i izgovorimo sve pada u vodu. Asistentica Katarina nam je prije negoli je profesor došao dala neka vježbe za naglaske na kojima smo mogli vidjeti kako stojimo s naglašavanjem. Osobno znam pravila, ali imam problem kada je riječ naglašena na prvom slogu i kada je naglasak kratki, ne mogu odrediti je li kratkosilazni ili kratkoulazni, pa sam si pokušala sama zadavati neke riječi i čuti. Profesor nam je na dobar način to objasnio pa mi je poprilično bilo lakše, ali svejedno mislim da moram još jako puno raditi na njima jer bez obzira što su u mom kraju Banovine ljudi poprilično govore jasno i književno, opet se zalome riječi koje „rastežemo“ i dosta produljimo. S obzirom na to, profesor nam je rekao da ćemo krajem tjedna dobiti kratki ispit u kojem ćemo naglasiti riječi da zapravo vidimo koliko ne znamo.

Analiza teksta i označavanje

Iduće što smo radili je bio tekst čiji je prvi odlomak bio označen raznim zagradama, i nekim tada još nepoznatim simbolima i oznakama. Moram priznati da doista kada sam tada vidjela tekst nisam znala što to znači i kako to utječe na čitanje teksta. No, malo zatim profesor nam je objasnio što znači koji znak i zbog čega ga stavljamo u rečenicu. Bili su tu kontrasti, poredbe, klimaksi i anti-klimaksi. U prvi mah nisam znala što bih s tim, ali onda nam je profesor zadao da svi redom čitamo. Kako smo svi pročitali, počela sam shvaćati stvari, jer mi je to sve ličilo na neku matematiku koja je sad primijenjena na tekstu, a kako sam voljela matematiku kao predmet, nadala sam se da ću brzo shvatiti. Doista, sada nakon tjedan i pol mogu reći da shvaćam i da uočavam gdje trebam gradirati, gdje se nalazi poredba, a gdje opet potpuni kontrast. Smatram da će mi to s vremenom još više sjesti i da ću u potpunosti dobro označavati. No, kako smo dobili tekst, drugi dio trebali smo sami pročitati i označiti. Par puta sam pročitala, i moram priznati,

nisam baš bila sigurna da li dobro označavam, ali se nisam dala smesti jer sam se prvi puta s time susrela i naravno da nisam bila sigurna, zato to i učimo. Sutradan profesor je donio tekstove nakon što ih je pregledao, te je odvojio pola klase koji su donekle dobro, i pola koji nisu baš dobro označili. Bila sam u onoj malo boljoj polovici, što mi je dalo poticaj, ali ne i mišljenje da ja sad to znam i da ne moram više raditi, baš naprotiv. Nakon što smo označili, svi smo morali ići pred klasu i pročitati drugi dio koji smo sami označavali. U tom dijelu najviše su mi se urezali kontrasti kojih je bilo mnogo i koji su se jasno isticali. Naravno, svatko je pročitao na svoj način i bilo mi je jako zanimljivo jer smo od svakog nešto naučili, svakome je profesor dao neki drugi komentar koji nas je naveo na to kako treba ili ne treba čitati. No, ipak je najvažnije što si kod sebe krivo zamijetio, stoga moram reći kako sam na toj vježbi uočila razne osjećaje koje je u meni taj tekst pobudio, jer osobno, uvijek svaki tekst koji pročitam pokušavam približiti sebi i usporediti ga s nekim događajem iz vlastitog života. No, hoću reći, bez obzira na razne lijepe i ružne osjećaje koje sam imala i koji su me nagnali da izgovorim taj tekst kao da je moj i kao da sam ga ja napisala i da prenesem to na publiku, nije išlo. Nešto me zakočilo i nisam se dala u potpunosti pa je to ispalo kao što je i profesor rekao - lijepo pročitano. Nisam bila baš zadovoljna, stoga sam razmišljala kako da to poboljšam, kako da izgovorim onako kako treba i kako se to od mene traži. Razmišljanjem sam došla do toga da je najvažnije ono o čemu je profesor možda i najviše govorio, a to je postavljanje glumčevog glasa. Uz to je važno naučiti kako izgovoriti kad je u rečenici kontrast, kako kad je gradacija, što se uči i dolazi nam s vremenom. Zasad to još kod nikog s klase nisam čula, a kod sebe osobito.

Glas

Glasovne vježbe, te postavka glasa najvažnija je komponenta u glumčevom poslu. Bez glasa ne možemo ništa, od nas se traži da govorimo satima, na različite načine, na različitim jačinama, intonacijama, različitim intenzitetom i tempom, stoga iduće vježbe koje smo radili su nam na neki način otkrile na čemu smo s glasom.

Svatko ponaosob trebao si je uzeti jednu brzalicu koju će izgovoriti na tri različite razine, bilo to tri razine intenziteta ili jačine. Išli smo po troje ispred klase gdje smo izgovarali neku brzalicu na način koji smo htjeli. Osobno mogu reći da mi je to bila odlična i užasno korisna vježba, jer se baš moglo vidjeti tj- čuti tko kako stoji s glasom. Naravno, neki su to odradili bolje, neki malo manje, ali se nismo kritički postavljali jedni prema drugima, nego smo svi svima davali potporu i željeli da što bolje odradi, što je onda stvorilo pozitivnu atmosferu i bilo mi je užitak raditi tu vježbu. Ono što sam kod sebe osjetila je onaj mali grč koji mi se u vratu stvara pri svakoj vježbi, bilo da se radilo o intenzitetu ili jačini, uvijek me nešto u vratu malo kočilo, kao da imam neku knedlu koja glasu neda potpuno van, ali sam potpuno svjesna da se to rješava samo vježbom. Najteže mi je bilo odraditi vježbu u tempu, jer imam problem da mi se često jezik zaplete i onda neke glasove, osobito brzo ne mogu izgovoriti, ali sam primjetila da mi se to uglavnom događa ujutro kada mi je govorni aparat nerazgiban, stoga sam doista odlučila prije nastave svaki dan barem malo provježbati kako bih mogla normalna izgovarati riječi.

Da vidimo koliko ne znamo i koliko trebamo raditi

Po meni ono najvažnije što sam ja shvatila u pet dana što nam je profesor predavao je moje shvaćanje koliko o glumi na trećoj godini zapravo malo znam. Niz činjenica o glasu, tijelu, logičnim fizičkim i govornim radnjama o kojima nam je profesor govorio u tjedan dana, na što, kako i zašto kao glumci moramo paziti i iz čega se te radnje moraju dolaziti, iskreno, puno sam stvari prvi puta čula. Drago mi je zbog toga, jer smatram da je znanje jedna od najvažnijih stvari u čovjekovom životu i ono je moć koju kada imaš, možeš sve. Pozorno sam slušala što je profesor govorio jer je sve imalo smisla i u mnogim situacijama od kojih su poneke bile i poprilično smiješne sam se mogla prepoznati, jer glumci već desetljećima rade slične greške, ali zato smo sada na Akademiji da griješimo i da na tim istim greškama učimo i izvlačimo pouke iz njih. Profesor je izgovorio jednu rečenicu koja mi se jako urezala, a ona glasi „Nema malih i loših uloga, samo malih i loših glumaca“, premda sam i prije čula tu

rečenicu potakla me na razmišljanje, jer svi mi sanjamo o nekoj velikoj ulozi, što je naravno dobro, jer smatram da glumac mora biti jako ambiciozan i veliki sanjar, ali puno ćemo puta dobiti ulogu za koju ćemo smatrati da nije za nas, i da mi nismo zaslužili tako nešto malo i bezvrijedno. No, svaku ulogu treba prihvatiti objeručke jer mnogo puta glumac koji igra glavnu ulogu uopće nam ne zaokupi pažnju, gotovo ni upola kao netko tko zanimljivo stoji sastrane, a ima dvije replike. Iz te rečenice sam mnogo naučila i potakla me za daljnji rad.

Na kraju tjedna, kao što smo se dogovorili, pisali smo kratki ispit iz naglasaka. Iako sam vježbala i donekle to razumijem i čujem, ne mislim da sam briljirala, jer je bio i ispit gdje nam je profesor čitao potpuno krive naglaske, a mi smo ih morali zapisati. Nije bilo nimalo lagano, ali u tome je i bio cilj - da vidimo koliko ne znamo i koliko trebamo raditi.

Bio je ovo prilično kvalitetan tjedan glume. Dobili smo određene zadatke koji će nam pomoći pri analizi i shvaćanju naših monologa. Veselim se radu na monolozima jer ćemo na njima razvijati glumačku tehniku koja nam je prijeko potrebna ako želimo dalje kao glumci napredovati.

Antonia

Dnevnik od 22.- 26. listopada 2012.